

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžr/13/2017
Identifikačné číslo spisu: 4016200463
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200463.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľov: 1./ B. H. L., bytom D., 2./ B. C. L., bytom U., 3./ H. E., bytom U., 4./ Y. L., bytom U., 5./ B. C. L., bytom U., 6./ G. L., bytom U., 7./ B. G. L., bytom U., 8./ B. G. L., bytom A., 9./ Y. L., bytom A., všetci zastúpení advokátskou kanceláriou JUDr. Eckmann s.r.o., konateľom JUDr. Ivanom Eckmannom, so sídlom Trenčín, Mierové námestie 14, proti odporcovi: Okresný úrad Nitra, pozemkový a lesný odbor, so sídlom Štefánikova trieda 69, Nitra, o preskúmanie rozhodnutia č. OU-NR-PLO-2016/00772-1087/04-R V zo dňa 15. marca 2016, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sp/33/2016-34 zo dňa 5. decembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sp/33/2016-34 zo dňa 5. decembra 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie krajského súdu

1. Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č.k. 23Sp/33/2016-34 zo dňa 5. decembra 2016 rozhodnutie Okresného úradu Nitra, pozemkový a lesný odbor - odporcu č. OU-NR-PLO-2016/00772-1087/04-R V zo dňa 15.03.2016 potvrdil. Navrhovateľom nepriznal náhradu trov konania.

2. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu krajský súd zistil, že navrhovatelia si uplatnili dňa 29.12.2004 žiadosťou nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré sa nachádzajú v kat. území G. po G. L. a L., rod. L., na základe Rejstřík přídelu, kat. územie Z., pracovný program 1926/1927 zo septembra 1932. V správnom konaní navrhovatelia aj napriek výzvam správneho orgánu nepreukázali vlastníctvo právneho predchodcu a prechod majetku, resp. vlastníckeho práva predmetných nehnuteľností v rozhodnom období na štát tak ako mal na mysli zákon č. 503/2003

Z.z.. Odporca rozhodnutím č. OU-NR-PLO-2016/00772-1087/04-R V zo dňa 15.03.2016 podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom, nepriznal oprávneným nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom a ani právo na náhradu za pozemky v kat. území D. L. (G.), ktoré sú zapísané v Rejstříku prídelů Velkostatek Z., pracovní program 1926/1927.

3. Krajský súd poukázal na to, že zákon č. 503/2003 Z.z. upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu, a cieľom tohto zákona spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi je zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone v presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku. Rozhodujúcu právomoc zákon zveril obvodným pozemkovým úradom, ktorých povinnosťou je postupovať v správnom konaní podľa jednotlivých ustanovení zákona č. 71/67 Zb. a pri ich aplikácii vychádzať zo základných zásad správneho konania tak, ako sú zakotvené v ustanovení § 3 citovaného zákona. Správny orgán je viazaný zásadou zákonnosti, teda je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Musí postupovať v konaní tak, aby zabezpečoval ochranu práv osôb a súčasne vyžadoval plnenie ich povinností v nadväznosti na ochranu záujmov štátu a spoločnosti. Jedná sa o presadzovanie cieľov hmotnoprávnej úpravy v konkrétnej veci.

4. Krajský súd konštatoval, že v danom prípade sa správny orgán zaoberal splnením podmienky § 2 zákona č. 503/2003 Z.z., teda skutočností, či žiadatelia sú oprávnenými osobami, ktorých pozemok ich právnych predchodcov bol v ich vlastníctve a tieto nehnuteľnosti prešli na štát alebo inú právnickú osobu v období od 25.02.1948 do 01.01.1990 spôsobom uvedeným v § 3. Žiadatelia na túto skutočnosť nepredložili žiaden dôkaz.

5. Krajský súd tiež poukázal na to, že predpokladom navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona je, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, 3 ako aj to, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe od 25.02.1948 do 01.01.1990 na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne uvedených v § 3 ods. 1, 2, 3. Pre konanie správneho orgánu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2, 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona. Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenie účastníkov konania ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej povinnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

6. Podľa názoru krajského súdu správny orgán v danej veci postupoval v intenciách právnych noriem ustanovených v § 1, v § 2 ods.1, 2, v § 5 ods.1,2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach, na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu - zákon 229/91 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o navrátení vlastníctva), ktoré citoval, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a jeho právny názor bol skutkovo a právne správny.

7. Krajský súd konštatoval, že bolo povinnosťou navrhovateľov podľa § 33 ods. 1 správneho poriadku, predložiť správne orgánu alebo navrhnúť také dôkazy, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti ich tvrdenia potvrdzovali. Nesplnenie si tejto povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce neprihliadnutie na takéto tvrdenia. Vzhľadom k tomu, že správne konanie založené na zásade zisťovania materiálnej pravdy, nesplnenie si dôkaznej povinnosti, nezabavuje však správny orgán zisťovať skutočný stav veci. Z týchto dôvodov správny orgán aj zisťoval skutočný

stav vecí dopytom na príslušné archívy. Zákonodarca v právnej norme v § 2 reštitučného zákona kogentným spôsobom ustanovuje, kto je oprávnenou osobou na navrátenie vlastníctva alebo priznania práva na náhradu za pozemky v zmysle ustanovení reštitučného zákona a v právnej norme v § 3 taxatívny spôsobom ustanovuje zákonné dôvody na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu. Skutočnosti o oprávnenosti osoby preukazujú vlastnícke listiny žiadaných pozemkov a pokiaľ žiadateľom nie je oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 (pôvodný vlastník) aj listiny preukazujúce právne nástupníctvo po pôvodnom vlastníkovi podľa § 2 ods. 2 ako aj skutočnosti preukazujúce prechod vlastníctva na štát alebo inú právnickú osobu.

8. Podľa názoru krajského súdu predložené listinné dôkazy doložené navrhovateľmi a ktoré boli aj zadované správny orgánom v administratívnom konaní, neboli spôsobilé preukázať vlastníctvo právnych predchodcov. Rejstřík prídelu, kat. územie Z., pracovný program 1926/1927 zo septembra 1932, ktorý navrhovatelia predložili, neboli spôsobilé preukázať skutočnosť, že žiadané nehnuteľnosti prešli do vlastníctva ich právnych predchodcov. Právne predpisy, ktoré upravovali prvú pozemkovú reformu bývalej ČSR upravoval zákon č. 81/1920 z 30.01.1920 o prídele zabratej pôdy a súčasne ustanovoval právny pomer k pridelenéj pôde (prídelový zákon) a zákon č. 329/1920 zo dňa 08.04.1920 o prevzatí a náhrade za zabratý majetok boli účinné za účinnosti intabulačnej zásady do 01.01.1951, v zmysle ktorej sa vlastníctvo nadobúdalo až zápisom do pozemkovej knihy. A až zápis v pozemkovej knihe mal konštitutívny charakter svedčiaci o nadobudnutí vlastníctva k pozemkovému majetku v pozemno-knižnému zápisu predchádzalo konanie pred súdom, ktorého povinnosťou bolo preskúmať vkladovú listinu a doklady s ňou súvisiace a rozhodnúť o povolení, resp. nepovolení, zápisu do pozemkovej knihy. Len štát, a teda pozemkové úrady, z poverenia štátu mali právo prídeľovať zabratú pôdu, a to rozhodnutím a až právoplatné rozhodnutie o prídele bolo možno považovať za vkladu schopnú listinu pre zápis do pozemkovej knihy. Register prídelov, súhlas nadobúdateľov, geometrický plán, ako aj listinu prítomných a sumárny výkaz delených parciel možno teda považovať len za technické podklady vypracované za účelom uskutočnenia prídelového procesu, výsledkom ktorého malo byť vydanie rozhodnutia o prídele, ktoré by následne mohol pozemkový úrad zapísať do pozemkovej knihy.

9. Vzhľadom k tomu, že navrhovatelia v reštitučnom konaní nepredložili rozhodnutie príslušného pozemkového úradu o prídele a ani zápis v pozemkovej knihe nepreukazoval, že právni predchodcovia navrhovateľov nadobudli pridelené pozemky do vlastníctva, krajský súd dospel k záveru, že nebolo možné navrhovateľov považovať za oprávnené osoby podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona, pretože ich právni predchodcovia v rozhodnej dobe zákonom stanovenej neboli vlastníckymi žiadaných nehnuteľností a tieto im ani neboli odňaté štátom v dôsledku ustanovenom v § 3 ods. 1, 2 reštitučného zákona.

10. Krajský súd neprihliadol na námietky navrhovateľov, že ich právni predchodcovia tieto nehnuteľnosti vydržali, vzhľadom na to, že ich dobromyseľne užívali, pretože táto skutočnosť nie je dôkazom o ich vlastníctve. Konštatoval, že správny orgán nemôže ako o predbežnej otázke si urobiť úsudok, že právni predchodcovia sa stali vlastníckymi predmetných nehnuteľností, pretože správny orgán nie je príslušným orgánom na takéto rozhodovanie. O tom môže rozhodnúť iba súd v občiansko-právnom konaní.

11. Krajský súd poukázom na tú skutočnosť, že predpokladom navrátenia vlastníctva k žiadaným pozemkom alebo priznania na náhradu v danej veci je preukázanie, že navrhovatelia spĺňajú zákonné podmienky oprávnenej osoby v zmysle § 2 reštitučného zákona, teda preukázanie tej skutočnosti, že ich právni predchodcovia boli vlastníckymi žiadaných nehnuteľností a tieto im boli odňaté štátom alebo inou právnickou osobou v rozhodnom období ďalej konštatoval, že navrhovatelia nepreukázali existenciu reštitučného dôvodu, teda v správnom konaní nepreukázali, že ich právni predchodcovia, ktorí boli vlastníckymi nehnuteľností im tieto nehnuteľnosti boli zabraté podľa § 3 zákona č. 503/2003 Z.z..

12. Dospejúc k záveru, že správny orgán postupoval pri posudzovaní nároku navrhovateľov v súlade so zákonom a získané listiny v priebehu konania boli podkladom pre jeho rozhodnutie, krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu ako vecne správne potvrdil podľa § 250q ods. 3 O.s.p..

13. Navrhovateľom náhradu trov konania krajský súd nepriznal, pretože nemali v konaní úspech.

II.

Odvolaie navrhovateľov

14. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia. Navrhovali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že podanému odvolaniu navrhovateľov voči rozhodnutiu odporcu č. OU-NR-PLO-2016/00772-1087/04-R V zo dňa 15.03.2016 v celom rozsahu vyhovie.

15. V dôvodoch odvolania navrhovatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Súčasne vyslovili názor, že aj preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázali na to, že v praxi nie sú nezvykle prípady, kedy napriek intabulačnému princípu zápisov vlastníckeho práva v pozemkovej knihe nedošlo v určitom počte prípadov z rozmanitých príčin k zápisu zmeny vlastníckeho práva.

16. Tvrdili, že bolo preto povinnosťou aj súdu prvého stupňa vyhodnotiť všetky okolnosti a aspekty prejednávanej veci i s pohľadom na obsah všetkých listinných dokumentov, ktoré navrhovatelia v rámci konania pred žalovaným ako správnym orgánom predložili. Poukázali na to, že v prípade zákona č. 503/2003 Z.z. ide o reštitučný zákon, ktorým sa demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových aj iných krívd spočívajúcich v porušení všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Dôvodili, že štát a jeho orgány sú preto povinné postupovať v konaní podľa tohto zákona v súlade so záujmami osôb, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná.

17. Uviedli, že súd prvého stupňa v zhode so žalovaným celkom nesprávne posúdil základnú a jedinú predbežnú právnu otázku a to (ne)existencia vlastníckeho práva právnych predchodcov navrhovateľov k dotknutým pozemkom. Poukazom na to, že i keď v rozhodnom období platil tzv. intabulačný princíp, tvrdili, že v čase platného Uhorského obyčajového práva bolo možné získať postavenie rovnocenné vlastníckemu právu aj na základe iných právnych titulov nad rámec intabulačnej zásady. Ďalej poukazom na to, že právny poriadok účinný do 31.12.1950 poznal dva druhy pozemkovoknihných zápisov a to po vklad (intabulácia) a záznam (prenotácia), tvrdili, že zo všeobecného pravidla existovali výnimky. Navrhovatelia vyslovili názor, že v prípade uplatneného reštitučného nároku bolo potrebné prihliadať práve na výnimky pri nadobúdaní vlastníckeho práva podľa tzv. intabulačného princípu, majúci za to, že z ich strany s ohľadom na všetky v konaní predložené listiny bolo preukázané, že právni predchodcovia postupne vydržali vlastnícke právo k nehnuteľnostiam s ohľadom na nespochybniteľnú existenciu dobromyseľnosti pri užívaní dotknutých pozemkov, keď za platnosti uhorského obyčajového práva sa dobromyseľnosť vyžadovala pri nastúpení do držby, ktorú skutočnosť navrhovatelia listinnými dôkazmi citovanými aj v napadnutom rozhodnutí preukazovali a aj preukázali. Navrhovatelia tiež zastávali názor, že i v prípade, ak nebol vykonaný zápis v pozemkovej knihe ako hmotnoprávna podmienka nadobudnutia vlastníckeho práva, všetky okolnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva ich právnych predchodcov mohli vyvolať u nich presvedčenie, že sa stali (spolu)vlastníkmi príslušných nehnuteľností.

18. Navrhovatelia sa nestotožnili s právnym názorom súdu prvého stupňa, v zmysle ktorého žalovaný nemohol ako predbežnú otázku riešiť otázku, či sa právni predchodcovia navrhovateľov stali vlastníckymi týchto nehnuteľností. Vyslovili presvedčenie o tom, že najmä v prípade reštitučných nárokov je práve najzákladnejšou a elementárnou povinnosťou príslušného správneho orgánu v prejednávanej právnej veci posúdiť a vyhodnotiť túto okolnosť. V danej súvislosti poukázali na § 40 ods. 1, 2 správneho poriadku, ktorý správnym orgánom zveruje právomoc urobiť si o každej predbežnej otázke úsudok alebo dať príslušnému orgánu podnet na začatie konania. Dôvodili, že v rámci správneho konania platí zásada, že správny orgán, ktorý koná vo veci je nielen oprávnený, ale je aj povinný zaoberať sa predbežnými otázkami, a preto bolo povinnosťou žalovaného ako aj súdu prvého stupňa v rámci súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného dôsledne sa zaoberať otázkou možného vydržania vlastníckeho práva právnych predchodcov navrhovateľov k dotknutým nehnuteľnostiam a pokiaľ tak neurobili,

zaťažili tým svoje konanie a rozhodnutie vadou, ktorá má za následok celkom nesprávne právne posúdenie veci a z toho plynúce zjavne nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľov

19. Žalovaný správny orgán sa k odvolaniu navrhovateľov nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

IV.

Konanie pred odvolacím súdom

20. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

21. Podľa § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania navrhovateľov (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 1 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 1 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

23. Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa podľa § 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, pozemkový a lesný odbor - odporcu č. OU-NR-PLO-2016/00772-1087/04-R V zo dňa 15.03.2016.

24. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľov a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť preskúmaného rozhodnutia odporcu.

25. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie Okresného úradu Nitra, pozemkový a lesný odbor - odporcu, č. OU-NR-PLO-2016/00772-1087/04-R V zo dňa 15.03.2016, ktorým správny orgán podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom, nepriznal navrhovateľom nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom a ani právo na náhradu za pozemky v kat. území D. L. (G.), ktoré sú zapísané v Rejstříku prídelů Vělkostatek Z., pracovní program 1926/1927.

26. Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

27. Najvyšší súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250 l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či

rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

28. Podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Predpokladom súdneho prieskumu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je zákonom zverená právomoc súdu rozhodovať o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak použijú sa primerane ustanovenia druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku okrem § 250a. (§ 250i ods. 1, 2 O.s.p.).

29. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

30. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

31. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

32. Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v danej veci v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie, keď súdny prieskum rozhodnutia napadnutého opravným prostriedkom vykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 503/2003 Z.z.. Odvolací súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporcu pri aplikácii zákonnej úpravy uvedeného zákona v spojení s právnou úpravou Občianskeho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, a to že námietky navrhovateľov uvedené v ich opravnom prostriedku neboli spôsobilé zvrátiť správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

33. Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnú úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Odvolací súd považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Aby neopakoval skutočnosti účastníkom známe, na zdôraznenie skutkových a právnych záverov k veci uvádza nasledovné.

V.

Právne posúdenie odvolacím súdom

34. Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

35. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

36. V zmysle čl. 1 ods. 1 prvá veta ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Základnou premisou materiálneho právneho štátu prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodit' z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I.ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I. ÚS 10/98“. (I. ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750).

37. Z uvedeného vyplýva, že pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu je povinnosťou mocenských orgánov štátu konať a rozhodovať v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods.2 ústavy.

38. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

39. Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

40. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

41. Najvyšší súd upriamuje pozornosť tiež na to, že súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku upravujúceho správne súdnictvo je povinný posudzovať súlad rozhodnutia a postup mu predchádzajúci so zákonom, a preto v konkrétnej veci sa zásadne obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné najmä ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis a právnú úpravu na vec sa vzťahujúcu aplikoval v súlade s čl. 152 ods.4 Ústavy Slovenskej republiky.

42. V zmysle ustanovenia § 1 písm. a/, b/ reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb., §§ 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

43. Zákonodarca v právnej úprave ustanovenej v § 2 ods. 1, 2 zákona o navrátenie vlastníctva taxatívne vymedzuje zákonné podmienky oprávnenej osoby na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom a v právnej úprave ustanovenej v § 3 ods. 1, 2, 3 tohto zákona taxatívne vymedzuje zákonné podmienky, na základe ktorých príslušný orgán verejnej správy oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu.

44. Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods.1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, ako aj že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.02.1948 do 01.01.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1, ako aj že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb. §§ 37 až 39 zákona č. 330/1991Zb.).

45. Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 ods.1 reštitučného zákona v spojení s § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení.

46. Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (správny poriadok) podľa § 5 ods.3 reštitučného zákona.

47. Podľa § 32 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie.

48. Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s právnym názorom krajského súdu žalovaný správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, v konaní postupoval v súčinnosti s navrhovateľmi ako s účastníkmi konania, vo veci zistil skutočný stav, a svoju správnu úvahu náležite odôvodnil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, z ktorých dôvodov odporca napadnutým rozhodnutím a postupom mu predchádzajúcim rozhodol v súlade so zákonom, a preto v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 3 O.s.p. v spojení s § 492 ods.1 S.s.p..

49. Odvolací súd z predloženého spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis v danej veci zistil, že navrhovatelia ako oprávnené osoby si dňa 29.12.2004, v zákonnej lehote, uplatnili na Pozemkovom úrade v Nitre v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. nárok podľa § 3 na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území Z. , t.č. G. na parc.č. XXXX/X, XXXX, v uplatnenom nároku uviedol, že parcely sú uvedené v dokumente, ktorý je prílohou uplatneného nároku - Rejstřík přidelu pro KÚ Z. pracovní program1926/1927 D. L., z ktorého vyplynulo že ide o nasledovné pozemky - p.č.

XXXX/X les o výmere 4520 m2, p.č. XXXX lúka o výmere 7617 m2, p.č. XXXX les o výmere 11686 m2, p.č. XXXX lúka o výmere 5156 m2, p.č. XXXX/X les o výmere 8690 m2, p.č. XXXX močiar o výmere 2507 m2, p.č. XXXX lúka o výmere 77911 m2, p.č. XXXX les o výmere 26691 m2, p.č. XXXX les o výmere 6690 m2, p.č. XXXX les o výmere 514 m2, p.č. XXXX záhrada o výmere 989 m2, p.č. XXXX st. plocha o výmere 953 m2, p.č. XXXX les o výmere 33575 m2, p.č. XXXX les o výmere 34819 m2, p.č. 2701 M. o výmere 8129 m2, p.č. XXXX les o výmere 1985 m2, p.č. XXXX/X neplodná o výmere 24497 m2, p.č. XXXX/X - lúka o výmere 1744 m2, p.č. XXXX rybník o výmere 14477 m2, p.č. XXXX les o výmere 87848 m2, p.č. XXXX les o výmere 19569 m2, p.č. XXXX lúka o výmere 104188 m2, p.č. XXXX les o výmere 5654 m2, p.č. XXXX pastvina o výmere 28169 m2, p.č. XXXX pastvina o výmere 43318 m2, p.č. XXXX les o výmere 6304 m2, p.č. XXXX/X les o výmere 31239 m2, p.č. XXXX/X les o výmere 4550 m2, p.č. XXXX/X neplodná o výmere 7858 m2, p.č. XXXX les o výmere 960 m2, p.č. XXXX pastvina o výmere 6916m2, p.č. XXXX/X pastvina o výmere 1680 m2, p.č. XXXX/X st. plocha o výmere 2842 m2, p.č. XXXX st. plocha o výmere 658 m2, p.č. XXXX/X st. plocha o výmere 2991 m2, p.č. XXXX/X role o výmere 17283 m2, p.č. XXXX/X pastvina o výmere 14792 m2, vedené v PKV č. XXX. Uvedené pozemky podľa zápisu v pozemkovej knihe vl. č. 849 sú zapísané v prospech vlastníctva štátu republiky československej. Žiadané pozemky prešli na štát v dôsledku záborového zákona č. 215/1919 Sb. zo dňa 16. marca 1919 o zabraní veľkého majetku pozemkového - prvej pozemkovej reformy na majetok N.. M. T., ktorý bol následne rozparcelovaný a pridelovaný fyzickým a právnickým osobám.

Z predloženej prídellovej listiny č. 89.118/32-I/4-224 z 28.08.1932 o drobnom prídele v kat.úz. Z. vyplýva, z tohto majetku boli pridelené pozemky parc.č. XXXX - les, o výmere 18494m2, parc.č. XXXX/X les o výmere 8332m2 na kolonistu obce D. L.. Tieto pozemky boli následne zapísané do novej vložky pozemkovej knihy a to č. XXXX kat.úz. G., v súčasnej dobe sú zapísané ako parc.č. XXXX/X vodné plochy, XXXX/X orná pôda na LV EKN č. XXX.

Z prídellovej listiny č.j. 231.305/38-IX/8 o prídělu roľníckych neďílú vyplýva, že pôvodné pozemky zapísané vo vl.č. XXX kat.úz. Z. parc.č. XXXX/X, XXXX, XXXX a XXXX boli pridelené - L. G. a L. r. L. - právnym predchodcom navrhovateľov za prídellovú cenu 204.838,- Kč. Následne uvedené pozemky boli zapísané v pozemkovej knihe vl. č. XXXX kat.úz. G. a v súčasnej dobe podľa identifikácie parciel správy katastra sú zapísané na listoch vlastníctva č. XXX, XXX, XXX, XXX.

Správny orgán v súčinnosti so žiadateľmi si zadovážil ďalšie listinné dokumenty - Rejstřík prídělu pro KÚ Z. pracovní program 1926/1927 D. L., ktorý preukazoval záber majetku veľkostatku Z. s uvedením pozemkov, ich kultúry a výmery a v časti mena nadobúdateľa s vyznačením „Spoločné vlastníctvo zoznam č. II.“; - Sumárny výkaz delených parciel, vypracovaný Štátnym pozemkovým úradom v Prahe, Obvodná úradovňa S.P.Ú. v Bratislave, Kol. referát pre kat.úz. Z., na veľkostatok Z. - kolónia veľ. N., v ktorom na L. D. L. pri mene majiteľa je vyznačený N.. M. T. - nyní čl. štát, s uvedením pozemkov zapísaných v pozemkovej knihe vl. č. XXX a v ďalších častiach mená súčasných majiteľov, z ktorej časti je zrejmý zápis fyzických osôb a to aj - L. G. a L. r. L. - právní predchodcovia navrhovateľov k pozemkom parc.č. XXXX/X, XXXX, XXXX a XXXX a zápis „spoločné vlastníctvo“ s vyznačením parc.č. pozemkov, ich kultúr a výmery.

50. Zápisy v pozemkovej knihe preukazujú, že parcely zo zoznamu II. spoločné vlastníctvo kolonistov v D. L. kat. územie Z. boli pôvodne zapísané v pozemno-knižnej vložke č. XXX. Zápis v prospech právnych predchodcov navrhovateľov však v tejto vložke vykonaný nebol. Parcely zo zoznamu spoločného vlastníctva kolonistov neboli pridelené právnym predchodcom navrhovateľov, okrem tých parciel, ktoré správny orgán správne vyhodnotil, keď uviedol, že „Na základe šetrenia zápisov v pozemkovej knihe bolo zistené, že parcely zo zoznamu spoločného vlastníctva kolonistov boli pôvodne zapísané v pozemno-knižnej vložke č. XXX. Zápis vlastníckeho práva v prospech G. L. a manželky L., rod. L. v tejto vložke vykonaný nebol. Všetky parcely uvedené v zozname boli postupne odpísané do nových pozemno-knižných vložiek. V pozemno-knižnej vložke č. XXX je vlastnícke právo evidované v prospech československého štátu v celosti. Parcely č. XXXX/X, XXXX, XXXX a XXXX, ktoré boli pridelené právnym predchodcom navrhovateľov, boli odpísané z PKV č. XXX do novej vložky XXXX“.

51. Vzhľadom k uvedeným skutkovým zisteniam odvolací súd dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že správny orgán po vykonanom dokazovaní správne konštatoval, že, že žiadatelia

nesplnili hmotno-právne podmienky uvedené v § 2 a § 3 reštitučného zákona, keďže právo na navrátenie vlastníctva môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom SR s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnom období, t.j. 25.02.1948 - 01.01.1990 a túto skutočnosť musí preukázať žiadateľ. Keďže právni predchodcovia navrhovateľov nenadobudli vlastnícke práve k predmetným nehnuteľnostiam, nemohli ho ani stratiť. Rejstřík přídelů Z. pracovní program 1926/1927, velkostatek Z. září 1932 nie je možné považovať za akt štátu tak, ako tvrdili navrhovatelia v opravnom prostriedku. Zabraté pozemky majetku N.. M. T., v zmysle právnej úpravy zákona č. 215/1919 Sb. prešli do vlastníctva štátu, v zmysle § 5 tohto zákona („Záborom uvedeným v § 1 nabýva Československá republika práva, zabraný majetok prejímati a přidělovati /§§ 10 a 11/, zmysle ktorej právnej úpravy „Pokud stát převzatého majetku nepodří pro účely všeobecně prospěšné, přidělí jej úřad pozemkový postupně do určité výše do vlastnictví nebo pachtu malým zemědělcům, domkářům, drobným živnostníkům, bezzemkům, a to zvláště příslušníkům ozbrojené moci československé a válečným invalidům, kteří by na půdě chtěli a mohli hospodařiti, pak družstvům složeným z uvedených osob, družstvům bytovým, spotřebním a zemědělským, obcím a jiným veřejným svazkům k účelům všeobecně prospěšným, vědeckým a humanitním ústavům. Půdy může být užito také k jiným účelům všeobecně prospěšným. O osobách a korporacích, kterým lze půdu přiděliti, o výměře přidělu a právech k němu a o omezeních práva vlastnického k přidělené půdě budou dána podrobnější ustanovení zvláštním zákonem.“). Osobitným právnym predpisom vykonávajúcim právu úpravu ustanovenú v § 10 záborového zákona bol zákon č. 81/1920 Sb. Přídelový zákon, ktorý zveril do právomoci pozemkovému úradu rozhodovať o prídele pozemkov zabratých v súlade so Záborovým zákonom. Rejstřík přídelů Z. pracovní program 1926/1927, velkostatek Z. září 1932 nie je rozhodnutím pozemkového úradu zmocneného na vydávanie rozhodnutia o prídele v zmysle Přídelového zákona, a preto nie je ani listinou preukazujúcou vlastníctvo v ňom označených osôb.

52. Najvyšší soud nemohol súhlasiť ani s ďalšou námietkou navrhovateľov, že pokiaľ súd dospeje k záveru, že Rejstřík přídelů Z. pracovní program 1926/1927, nie je mocenským aktom štátu, právni predchodcovia nadobudli vlastníctvo k žiadaným nehnuteľnostiam vydržaním. Nadobudnutie vlastníctva vydržaním v zmysle uhorského obyčajového práva bol právnym titulom nadobudnutia vlastníctva, ktorý sa do pozemkovej knihy zapisoval do jej uzatvorenia mimo mocenského rozhodnutia štátu, keďže o takomto zápise rozhodoval knihový súd. Uhorské obyčajové právo pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním vyžadoval splnenie zákonných podmienok a to dobromyseľnosť držby, táto bola splnená okamihom vstupu držiteľa do užívania pozemkov a uplynutie doby držby v trvaní 32 rokov. Posudzujúci možnosť nadobudnutia vlastníctva právnych predchodcov navrhovateľov k žiadaným pozemkom vydržaním podľa uhorského obyčajového práva, podľa názoru najvyššieho súdu navrhovatelia nepredložili také dôkazy a ani z dokladov zadovážených žalovaným správnym orgánom nevyplyva spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti, že právni predchodcovia nadobudli vlastníctvo k žiadaným pozemkom vydržaním podľa vtedy platného uhorského obyčajového práva. Rejstřík přídelů Z. pracovní program 1926/1927 nie je dokladom, preukazujúcim dobromyseľnosť vstupu právnych predchodcov navrhovateľov do držby pozemkov. V súlade s právnou úpravou Přídelového zákona v zmysle §§ 9 a nasl. vyplýva, že pastviny, lesy, vodné plochy - rybníky a pod. štát priděloval jednotlivcom len výnimočne (§ 10 ods. 3 zákona č. 81/190 Sb. - „Jednotlivcům lze přiděliti lesní pozemky výjimečně a v menší rozloze zejména k tomu cíli, aby byl zaokrouhlen nebo jinak doplněn a zajištěn jejich lesní i jinaký majetek, jestliže lesní půda, o kterou jde, hledíc k nepatrné její rozloze, se nehodí k hospodaření obecnímu nebo státnímu, nebo je-li ze všech nebo několika stran obklopena pozemky uchazečovými.“). Ich pridělovanie bolo možné najmä obciam, poľnohospodárskym združeniam a iným verejným zväzom (§§ 10-12 „sdružením zemědělským a jiným veřejným svazům“). Z uvedenej právnej úpravy vyplýva, že vtedy platná právna úprava vylučovala vstup právnych predchodcov navrhovateľov do oprávnenej držby žiadaných pozemkov.

53. Odvolací soud sa nemohol stotožniť ani s ďalšou námietkou navrhovateľov, ktorou namietali, že žalovaný ako aj súd prvého stupňa bol povinný sa zaoberať nadobudnutím vlastníctva právnych predchodcov navrhovateľov k žiadaným pozemkom vydržaním ako predbežnou otázkou, a pokiaľ tak neurobili, zaťažili tým svoje konanie a rozhodnutie vadou, ktorá má za následok celkom nesprávne právne posúdenie veci a z toho plynúce zjavne nesprávne rozhodnutie vo veci samej, poukazom na

právnú úpravu ustanovenia § 40 správneho poriadku.

54. Podľa § 40 ods.1 správneho poriadku ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

55. Podľa súdnej judikatúry platí zásada, že správny orgán, ktorý koná vo veci je nielen oprávnený, ale i povinný zaoberať sa predbežnými otázkami, ak sa v konaní vyskytnú. Zákonodarca postup pri rozhodovaní o predbežnej otázke ponecháva na úvahe správneho orgánu tak, že buď si odpovie na túto otázku sám (urobí si o nej úsudok), alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania a vyčká s vlastným rozhodnutím dokiaľ o predbežnej otázke autoritatívne nerozhodne. Podľa právnej úpravy ustanovenej v § 40 správneho poriadku má správny orgán zásadne voľnosť v rámci úvahy o tom, ktorú z týchto dvoch možností si vyberie, to znamená, že správny orgán nesmie nikdy zostať pasívnym vo vzťahu k predbežnej otázke. Úsudok o predbežnej otázke si urobí sám, ak to vyžaduje plynulosť a rýchlosť konania. Posúdenie predbežnej otázky správnym orgánom má význam len pre konkrétne správne konanie a nemá žiadne právne účinky. Nemôže nahradiť rozhodnutie orgánu, ktorý je príslušný na záväzné riešenie takejto otázky. Právo posúdiť otázku ako predbežnú patrí správnenému orgánu iba do tých čias, kým orgán oprávnený o tejto otázke rozhodnúť podľa osobitného zákona, nevydal rozhodnutie. Ak už o predbežnej otázke právoplatne rozhodol príslušný orgán (iný správny orgán alebo súd) správny orgán v konaní, v ktorom sa vyskytla táto predbežná otázka je podľa správneho poriadku takým rozhodnutím viazaný, t.j. musí ho rešpektovať a nemôže si o tejto rozhodnej otázke urobiť vlastný úsudok.

56. Zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný správny orgán zamerlal náležitú pozornosť na preukázanie jednej zo zákonných podmienok reštitučného nároku navrhovateľov a to vlastníctvo ich právnych predchodcov k žiadaným nehnuteľnostiam v súlade s § 2 reštitučného zákona a za tým účelom si zadovážil dostatok skutkových zistení Z postupu žalovaného správneho orgánu v reštitučnom konaní o nároku navrhovateľov nevyplýva, že by pri posudzovaní splnenia tejto zákonnej podmienky bol nečinný, a preto mu nemožno vytknúť, že by pri riešení vlastníctva právnych predchodcov navrhovateľov k žiadaným pozemkom ako predbežnej otázky bol pasívny. Zákonodarca zveril do právomoci žalovaného správneho orgánu v zmysle s § 40 ods. 1 správneho poriadku urobiť si úsudok o predbežnej otázke. Z týchto dôvodov pokiaľ žalovaný správny orgán si na základe predložených listín navrhovateľmi urobil úsudok o tom, že ich právni predchodcovia nenadobudli vlastníctvo k žiadaným nehnuteľnostiam, postup správneho orgánu nevybočil z medzí zákona.

57. Vychádzajúc z dôvodov vyššie uvedených a zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu odvolací súd dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že námietky navrhovateľov uvedené v ich oprávnom prostriedku, ktorými namietali nezákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a postup mu predchádzajúci, pre nesprávne právne posúdenie veci, nie sú dôvodné pre zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Rovnako odvolacie námietky navrhovateľov proti rozsudku krajského súdu odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné, ktoré mali za následok neúspešnosť ich odvolacieho návrhu.

58. Odvolací súd z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a v spojení s § 492 ods. 1 S.s.p. potvrdil.

59. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, s § 224 ods. 1 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p.. Navrhovateľom nepriznal náhradu trov tohto konania pre ich neúspech v konaní a žalovanému z dôvodu, že ich náhradu mu zákonodarca nepriznáva.

60. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9

zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.